

บทที่ 9

การจัดองค์การและการบริหารกิจกรรมนักเรียน

ขอบข่ายเนื้อหา

การที่โรงเรียนจะสามารถดำเนินการจัดกิจกรรมนักเรียนให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน สอดคล้องกับนโยบาย การจัดกิจกรรมนักเรียนและประสานสัมพันธ์กับสภาวะแวดล้อมในด้านต่าง ๆ เพื่อให้การจัดกิจกรรมนักเรียนบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ได้นั้น ผู้รับผิดชอบและผู้เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมนักเรียนนอกจากจะมีความรู้ความเข้าใจพื้นฐานในการจัดกิจกรรมนักเรียน แล้วยังจำเป็นจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในด้านการจัดองค์การและการบริหารกิจกรรมนักเรียน ดังนั้น ในบทนี้จะกล่าวถึง การจัดองค์การและการบริหารกิจกรรมนักเรียน ซึ่งจะกล่าวถึงในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. การวางแผนงานการจัดกิจกรรมนักเรียน
2. สายงานการบริหารกิจกรรมนักเรียน
3. ผู้บริหารกิจกรรมนักเรียน
4. การสนับสนุนการจัดกิจกรรมนักเรียน
5. การควบคุมการจัดกิจกรรมนักเรียน
6. การประเมินผลการจัดกิจกรรมนักเรียน
7. ปัญหาการบริหารกิจกรรมนักเรียน

จุดประสงค์

- หลังจากได้ศึกษาบทนี้แล้วนักศึกษาสามารถปฏิบัติได้ดังนี้
1. บอกขั้นตอนของการวางแผนในการจัดกิจกรรมนักเรียนได้
  2. ระบุสิ่งที่ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องคำนึงถึงในการวางแผนการจัดกิจกรรมนักเรียนได้

3. เมื่อกำหนดขนาดและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมนักเรียนให้นักศึกษาสามารถเขียนแผนภูมิแสดงสายงานการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนได้
4. อธิบายหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานกิจกรรมนักเรียนของบุคลากรต่อไปนี้ได้
  - 4.1 หัวหน้าสถานศึกษา
  - 4.2 หัวหน้าหมวดกิจกรรม
  - 4.3 อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมนักเรียน
5. ระบุคุณลักษณะที่สำคัญของอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมนักเรียนได้
6. บอกแนวทางที่ผู้บริหารโรงเรียนจะให้การสนับสนุนการจัดกิจกรรมนักเรียนได้
7. บอกสิ่งที่โรงเรียนจะต้องควบคุมดูแลในการจัดกิจกรรมนักเรียนได้
8. อธิบายการประเมินผลการจัดกิจกรรมนักเรียนในด้านต่อไปนี้ได้
  - 8.1 วัตถุประสงค์
  - 8.2 หลักการประเมินผล
  - 8.3 เกณฑ์การประเมินผล
  - 8.4 วิธีการประเมินผล
  - 8.5 ผู้ประเมินผล
  - 8.6 ปัญหาการประเมินผล
9. สรุปปัญหาการบริหารกิจกรรมนักเรียนได้
10. เสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหาการบริหารกิจกรรมนักเรียนได้

สาระสำคัญ

1. การวางแผนการจัดกิจกรรมนักเรียนอย่างรอบคอบจะช่วยให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จ ขั้นตอนที่สำคัญของการวางแผนการจัดกิจกรรมนักเรียนประกอบด้วยการศึกษาปัญหา และรวบรวมข้อมูล การจัดทำแผนงานให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง

2. ในการวางแผนการจัดกิจกรรมนักเรียนผู้บริหารโรงเรียนจะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบต่าง ๆ คือ สถานที่ บุคลากร นโยบาย งบประมาณ เวลา อุปกรณ์ สภาพแวดล้อม ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน
3. การดำเนินงานกิจกรรมนักเรียนเกี่ยวข้องกับบุคลากรหลายฝ่าย เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเป็นระเบียบเรียบร้อยมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จตามจุดประสงค์ที่ได้ระบุไว้ จึงจำเป็นต้องระบุนายงานการบริหารกิจกรรมนักเรียนให้เหมาะสมกับคุณลักษณะเฉพาะของแต่ละโรงเรียน สายงานการบริหารกิจกรรมนักเรียนที่ดีนั้นต้องชัดเจน ระบุแนวทางการติดต่อประสานงานและกำหนดขอบข่ายหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจน
4. กวรวจัดกิจกรรมนักเรียนเกี่ยวข้องกับบุคคลต่าง ๆ ได้แก่ หัวหน้าสถานศึกษา หัวหน้าหมวดกิจกรรม อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมนักเรียน ครูอาจารย์ ผู้ปกครอง และนักเรียน ซึ่งบุคคลต่าง ๆ เหล่านี้มีหน้าที่และความรับผิดชอบในงานกิจกรรมนักเรียนต่าง ๆ กัน
5. อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมนักเรียน นับว่าเป็นผู้มีความสำคัญมากเพราะมีหน้าที่และภารกิจที่ใกล้ชิดกับนักเรียน ดังนั้น อาจารย์ที่ปรึกษาควรมีคุณสมบัติที่เหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องเป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์ด้านกิจกรรมนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนักเรียนมีบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ที่ดี
6. การจัดกิจกรรมนักเรียนจะประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับ การสนับสนุนของผู้บริหารโรงเรียนเป็นประการสำคัญด้วย ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องให้การสนับสนุนด้านการจัดเตรียมบุคลากร ให้คำแนะนำต่าง ๆ ให้ความร่วมมือในการจัดอาจารย์ที่ปรึกษา ให้ความช่วยเหลือด้านเครื่องอำนวยความสะดวก อุปกรณ์ สถานที่ งบประมาณ ตลอดจนการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
7. การควบคุมการจัดกิจกรรมนักเรียนจะช่วยให้การจัดกิจกรรมนักเรียนดำเนินไปตามวัตถุประสงค์ สิ่งที่ต้องควบคุม ได้แก่ รายรับ รายจ่าย ในการจัดกิจกรรม กำหนดเวลา สถานที่ อุปกรณ์ และเครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ

8. การประเมินผลการจัดกิจกรรมนักเรียนช่วยให้ทราบว่า การจัดกิจกรรมนั้น มีความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ ตลอดจนเป็นข้อมูลในการปรับปรุง แก้ไขการจัดกิจกรรมนักเรียนต่อไปในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผลนั้น ผู้เกี่ยวข้องควรจะได้มีความรู้ความเข้าใจในด้านต่าง ๆ คือ วัตถุประสงค์ หลัก เกณฑ์ วิธีของการประเมินผล ตลอดจนผู้ประเมินผลและปัญหาในการประเมินผล
9. การบริหารกิจกรรมนักเรียนหรือการจัดกิจกรรมนักเรียนตามโรงเรียนต่าง ๆ นั้น มักจะประสบปัญหานานาประการ ปัญหาส่วนใหญ่มักเกี่ยวข้องกับการวางแผน เงิน เวลา วัสดุอุปกรณ์ ความร่วมมือ ตลอดจนทักษะและประสบการณ์
10. เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นผู้เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมนักเรียนจะต้องร่วมมือประสานงาน กันเพื่อแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ให้หมดไปหรือน้อยที่สุด แนวทางในการแก้ปัญหาการบริหารกิจกรรมนักเรียนนั้นอาจกระทำได้โดยฝ่ายบริหารให้การสนับสนุนส่งเสริมอย่างเหมาะสม คัดเลือกอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมที่มี คุณลักษณะเหมาะสม มีคณะกรรมการติดตามประเมินผล จัดทำคู่มือโครงการ จัดกิจกรรมให้สัมพันธ์สอดคล้องกับการเรียนการสอน ผู้เกี่ยวข้องและมีบทบาท ในการจัดกิจกรรมนักเรียนจะต้องร่วมมือประสานงานกันอย่างจริงจัง

เนื้อหา

9.1 การวางแผนการจัดกิจกรรมนักเรียน

การจัดกิจกรรมนักเรียนจะประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้หรือไม่ขึ้นอยู่กับ การวางแผนการจัดกิจกรรมนั้น ๆ ด้วย เพราะถ้าหากว่าได้มีการวางแผนกันอย่างรอบคอบแล้ว ย่อมจะเป็นผลให้การดำเนินงานได้ผลดีด้วย การจัดทำแผนการจัดกิจกรรมนักเรียนจะเป็นการส่งเสริมความสนใจของนักเรียน เป็นการรวบรวมคน วัสดุ วิธีดำเนินการ ความคิด ตลอดจนข้อเท็จจริงเข้าด้วยกัน การวางแผนจะต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์ สภาพของโรงเรียน ขอบข่ายของโครงการ ตลอดจนลักษณะตามธรรมชาติของเด็ก และสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนด้วย ดังนั้นในการวางแผนการจัดกิจกรรมนักเรียนควรจะได้มีการร่วมมือประสานความคิดกันหลาย ๆ ฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารโรงเรียนจะต้องเป็นผู้นำ ประสาน ประโยชน์ และจัดดำเนินการให้การวางแผนการจัดกิจกรรมนักเรียนดำเนินไปด้วยดี หรืออาจจะจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินงานเกี่ยวกับการวางแผนจัดกิจกรรมนักเรียน และดำเนินการในด้านต่าง ๆ ก็จะก่อให้เกิดผลดีต่อการจัดกิจกรรมนักเรียนเป็นอย่างยิ่ง

9.1.1 ขั้นตอนของกระบวนการวางแผนงานกิจกรรมนักเรียน

ในการวางแผนงานกิจกรรมนักเรียนนั้น ควรคำนึงถึงขั้นตอนของกระบวนการวางแผน เพื่อให้การวางแผนเป็นไปอย่างมีระบบและประสิทธิภาพ ซึ่งขั้นตอนในการวางแผนควรมีดังนี้ (ระดับ นิลพังกา 2524 : 130)

ขั้นที่ 1 ขั้นแรกในการวางแผนงานเป็นการยอมรับรู้สภาพการณ์ที่ยังแก้ไขไม่ได้หรือว่ายังแก้ไขไม่ได้ ไม่เพียงพอ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโครงการกิจกรรมที่จัดทำขึ้นนั้นไม่ได้สนองความต้องการของนักเรียนได้ทั่วถึงกัน และกิจกรรมที่นำเข้ามา นั้น เป็นความกดดันของคนส่วนน้อย หรือเป็นความต้องการของแต่ละคนเท่านั้น ฉะนั้น จึงไม่เป็นที่สนใจของนักเรียนเพียงพอ จึงทำให้เกิดความไม่เรียบร้อยขึ้น

ขั้นที่ 2 เป็นขั้นที่ต้องศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้น ทั้งนี้ย่อมรวมถึงการรวบรวมหลักฐานและข้อมูลต่าง ๆ ให้เพียงพอเพื่อทำให้เข้าใจธรรมชาติของปัญหาได้อย่าง

แจ่มแจ้ง ปัญหาอันสำคัญที่ยอมรับกันทั่วไปควรแก้ไขมีดังนี้

1. ควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมเพิ่มขึ้น
2. ปรับปรุงการประสานงานของโครงการทั้งหมด
3. หาครูที่ปรึกษาที่มีความชำนาญมาร่วมงานให้มากขึ้น
4. ลดความยุ่งยากในการกำหนดเวลาทำกิจกรรมให้น้อยลง
5. ทำให้โครงการได้รับความสะดวกยิ่งขึ้น

ที่เป็นปัญหาเพียงบางส่วน นอกจากนี้ยังมีปัญหายุ่งยากภายในชุมชนกิจกรรมต่าง ๆ อันมาก จึงเป็นหน้าที่ของผู้ที่จะจัดโครงการพิจารณาด้วยความเอาใจใส่

ขั้นที่ 3 ขั้นจัดทำแผนงานให้สอดคล้องกับข้อมูลและเรื่องราวต่าง ๆ ที่ได้มาว่าควรทำอย่างไรและจะต้องทำด้วยความรอบคอบและค่อยเป็นค่อยไปอย่ารีบร้อน

ขั้นที่ 4 เมื่อทุกสิ่งทุกอย่างเรียบร้อยแล้วพิจารณาดูให้ละเอียดถี่ถ้วน และทุกคนเห็นพ้องต้องกันแล้วจึงเขียนแผนงานการจัดกิจกรรมนักเรียนออกมา

เมื่อคณะกรรมการได้วางแผนการจัดกิจกรรมนักเรียนแล้ว กรรมการคณะนี้จะต้องศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานและการบริหารงานต่อไป คณะกรรมการจะต้องวางแผนเกี่ยวกับวิธีดำเนินงานและการบริหารงานต่อไปอีก ซึ่งจะต้องวางแผนเกี่ยวกับวิธีดำเนินงานที่จะบังเกิดผลดี งานที่กรรมการคณะนี้จะต้องดำเนินการต่อไปมีดังนี้

1. จัดการบอกเล่าเรื่องราวที่จัดทำไปให้นักเรียนทราบเท่าที่โรงเรียนต้องการให้นักเรียนรู้
2. วางแผนงานให้ได้วิธีการที่ดีกว่าเท่าที่เป็นอยู่ เพื่อจะได้รู้ความสนใจและความต้องการของเด็กให้แน่ชัด
3. วางแผนงานการประเมินผลโครงการกิจกรรมทั้งหมด
4. วางแผนงานไว้ล่วงหน้า เตรียมรับงานยามฉุกเฉินซึ่งอาจเกิดขึ้นได้
5. วางแผนงานการแนะแนวหมู่หรือส่วนตัวเท่าที่ต้องการด้วยการใช้กิจกรรมหมู่หรือส่วนบุคคลแล้วแต่โอกาสจะอำนวย
6. ปรับปรุงความสัมพันธ์ระหว่างหมู่คณะที่เป็นตัวแทนต่าง ๆ ของโรงเรียนที่มีความสนใจ แตกต่างออกไปให้ได้ร่วมงานกันด้วยดี

ความสำเร็จของการจัดกิจกรรมนักเรียนย่อมต้องอาศัยองค์ประกอบหลายอย่างด้วยกัน
 สิ่งที่ผู้บริหารและคณะกรรมการจะต้องคำนึงถึงในการวางแผนมีดังนี้ (ระดับ นิลพงศา
 2524 : 131-134)

1. สถานที่ภายในสถาบันซึ่งจะใช้เป็นที่ปฏิบัติกิจกรรมของชุมชน
2. การวางตัวบุคลากร ซึ่งได้แก่การวางตัวบุคลากรให้เหมาะสมเพื่อดำเนินงานต่อไป
3. ศึกษาหลักสูตรคู่มือการจัดกิจกรรมฉบับปัจจุบันที่สุด ตามระดับการศึกษาแล้ว
 กำหนดระเบียบข้อบังคับและโครงการของแต่ละกิจกรรมให้สอดคล้องกัน
4. วางแผนการจัดทางด้าน การเงิน งบประมาณ รายได้ที่จะพึงได้รับตลอดจนค่าใช้จ่าย
 ของชุมนุมหรือชมรมที่จัดขึ้น จะต้องวางแผนการควบคุมรายรับรายจ่ายในการจัดกิจกรรม
 อย่างรอบคอบ

5. การจัดตารางเวลากิจกรรมเป็นองค์ประกอบอันหนึ่งที่นิยมจัดกัน คือ จัดให้มี
 กิจกรรมขึ้นเมื่องานอื่น ๆ มิได้จัดทำขึ้นในเวลานั้น เพื่อป้องกันมิให้งานซ้อนกันและควรจัดให้มีขึ้น
 ตามเวลาปกติในเวลาเรียน ซึ่งถ้าจัดเวลากิจกรรมให้อยู่ในเวลาเรียนย่อมมีผลดี ดังนี้

(1) นักเรียนทุกคนมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรม เพราะว่าเป็นกิจกรรมที่ไม่ต้องเป็นกังวลกับงานอื่น
 ที่จะต้องจัดทำนอกเวลาเรียน

(2) ครูที่ปรึกษาชุมนุมกิจกรรมมีเวลาทำงานนี้อยู่ในเวลาเรียนปกติ

(3) การทำอย่างนี้ย่อมทำให้การประสานงานกัน การนิเทศ และการประเมินผล
 กิจกรรมนักเรียนทั้งหมดง่ายเข้า

(4) เมื่อไม่มีการเรียนวิชาการตามปกติเด็กที่มีความรู้อ่อน ย่อมมีโอกาสเข้าร่วม
 กิจกรรมได้ โดยไม่ต้องเสียเวลาที่จะต้องไปเรียนวิชาอื่นนอกเวลาเรียน

(5) เมื่อไม่มีการเรียนวิชาตามปกติครูย่อมมีเวลาที่จะเข้าร่วมกิจกรรมได้เต็มที่
 และมีต้องห่วงงานสอนตามปกติ

(6) โรงเรียนย่อมมีโอกาสควบคุมการจัดทำกิจกรรมได้สะดวก

ส่วนการที่จะจัดทำกิจกรรมนอกเวลาเรียนนั้นย่อมมีผลดีเหมือนกัน แต่ว่าย่อมมีเสีย
 มากกว่า นอกจากจะจัดกิจกรรมพิเศษเป็นครั้งคราวเท่านั้น

6. ปฏิทินกิจกรรมร่วมหลักสูตร เนื่องด้วยชุมชนกิจกรรมมีมากด้วยกันและเพื่อความ เป็นระเบียบเรียบร้อย มิให้งานสับสนกันควรจัดทำปฏิทินกิจกรรมขึ้น เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้อง กับกิจกรรมรู้ตัวล่วงหน้า จะจัดทำเฉพาะภาคหรือตลอดปีก็ได้ ซึ่งแล้วแต่ความเหมาะสมและควรร่วมมือ กันจัดทำให้เป็นที่ยอมรับ

7. อุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมก็เป็นสิ่งที่ควรได้รับการ พิจารณามีพร้อมหรือยัง หรือจะมีวิธีหามาช่วยจากวิธีใดได้บ้าง

8. การเข้าใจให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรม เป็นวิธีที่ดีที่โรงเรียนควรกระทำ คือพยายาม ให้นักเรียนเข้าทำงานของตนเอง นิเทศกันเอง และประเมินผลงานของตนเอง

9. สิ่งที่จะลืมไม่ได้ ก็คือ การวางแผนที่จะจัดกิจกรรมอย่างไร จึงจะส่งเสริมความ สัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

10. ในการวางแผนที่จะดำเนินการจัดกิจกรรมนักเรียนชั้นใหม่ ควรมีเกณฑ์ในการ พิจารณาเพื่อเป็นการประเมินผลคร่าว ๆ ว่ากิจกรรมที่จะจัดขึ้นนั้นจะได้รับความสนใจ และสร้าง คุณประโยชน์ในด้านใดบ้าง กล่าวคือ

1. กิจกรรมเป็นที่สนใจของนักเรียนระดับนั้นหรือไม่
2. กลุ่มคนในสถานศึกษามีความเข้าใจเรื่องกิจกรรมนั้นเพียงใด
3. กิจกรรมนั้นจะสร้างเสริมการเรียนการสอนหรือไม่
4. กิจกรรมนั้นจะสามารถช่วยทำให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และความเข้าใจ ในสิ่งซึ่งเป็นมูลฐานเพียงใด
5. กิจกรรมนั้นจะช่วยทำให้นักเรียนมีประสบการณ์กว้างขวางขึ้นหรือไม่
6. กิจกรรมนั้นจะช่วยพัฒนาความรู้สึกรับผิดชอบของนักเรียนเพียงใด
7. กิจกรรมนั้นจะเป็นเครื่องทำให้นักเรียนเกิดความสนใจในสิ่งใหม่เพิ่มขึ้นหรือไม่

โดยสรุปการวางแผนการจัดกิจกรรมนักเรียนเป็นความจำเป็น และเป็นความรับผิดชอบ ของผู้บริหารโรงเรียนที่จะต้องจัดทำขึ้นเพื่อให้การจัดกิจกรรมนักเรียนดำเนินไปด้วยดี มีประสิทธิภาพในการวางแผนนั้นควรดำเนินตามขั้นตอน คือ การตระหนักในปัญหาการศึกษา หากความรู้เกี่ยวกับปัญหา การจัดทำแผนงานให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงต่าง ๆ และการ

จัดทำแผนงาน การจัดทำแผนนี้ ควรจัดตั้งคณะกรรมการที่เป็นตัวแทนของฝ่ายต่าง ๆ เมื่อมีแผนแล้ว คณะกรรมการก็ต้องชี้แจงและประสานงานให้ผู้เกี่ยวข้องรู้ การวางแผนที่ดีนั้นผู้เกี่ยวข้องจะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อการจัดกิจกรรมนักเรียน เช่น สถานที่ อุปกรณ์ บุคลากร เป็นต้น

9.1.2 เพื่อให้เห็นตัวอย่างแผนงานกิจกรรมนักเรียนจึงยกตัวอย่างที่กระทรวงศึกษาธิการได้เสนอแนะไว้ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ 2527 : 261-264)

ตัวอย่าง

แผนงานกิจกรรมนักเรียนของโรงเรียน.....

หลักการและเหตุผล

เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาให้นักเรียนให้เป็นพลเมืองดีของชาติ เป็นผู้มีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจและสติปัญญาเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมและเพื่อความมั่นคงของรัฐ จึงเห็นสมควรวางแผนทางการจัดกิจกรรมนักเรียนดังนี้

จุดประสงค์

1. เพื่อให้มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ของตน
2. เพื่อให้เกิดความรักและความสามัคคีในหมู่คณะ
3. เพื่อส่งเสริมทักษะความถนัดและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
4. เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกายและจิตใจรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

แนวการดำเนินงาน

โรงเรียนจะจัดกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้

1. กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด และผู้นำเพื่อประโยชน์
2. กิจกรรมศาสนา
3. กิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทย

4. กิจกรรมส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์
5. กิจกรรมการใช้ห้องสมุด
6. กิจกรรมส่งเสริมการใช้สินค้าไทย
7. กิจกรรมอนุรักษ์ศิลปกรรมและสิ่งแวดล้อม
8. กิจกรรมทัศนศึกษา
9. กิจกรรมนันทนาการ
10. กิจกรรมส่งเสริมวิชาการ ได้แก่ กิจกรรมวิทยาศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส สังคมศึกษา คณิตศาสตร์ ดนตรีไทย ดนตรีสากล นาฏศิลป์ ศิลปกรรมและไฟฟ้าในบ้าน

ระยะเวลาและช่วงเวลาดำเนินการ

แผนงานกิจกรรมนักเรียนมีระยะเวลาดำเนินการ 3 ปี โดยแบ่งเป็นดังนี้

1. ปีการศึกษา 2526 จะจัดกิจกรรมดังนี้ กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ ศาสนา และส่งเสริมวัฒนธรรมไทย
2. ปีการศึกษา 2527 จะจัดกิจกรรมเพิ่มเติมจากปีการศึกษา 2527 อีกดังนี้ กิจกรรมส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ การใช้ห้องสมุดส่งเสริมสินค้าไทย อนุรักษ์ศิลปกรรม และสิ่งแวดล้อม นันทนาการ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส สังคมศึกษา คณิตศาสตร์ ดนตรีไทย ดนตรีสากล นาฏศิลป์ ศิลปกรรม ไฟฟ้าภายในบ้าน
3. ปีการศึกษา 2528 จะจัดกิจกรรมเพิ่มเติมจากปีการศึกษา 2527 คือกิจกรรมทัศนศึกษา

ค่าใช้จ่ายรวม เป็นเงินทั้งสิ้น 120,000 บาท โดยแยกเป็นดังนี้

1. ปีการศึกษา 2526 เป็นเงิน 25,000 บาท
2. ปีการศึกษา 2527 เป็นเงิน 45,000 บาท
3. ปีการศึกษา 2528 เป็นเงิน 50,000 บาท

งานที่อาจเสนอแนะให้นักเรียนทำในกิจกรรมต่าง ๆ

1. การจัดทำป้ายนิเทศ

- 1.1 รวบรวมข่าวสาร-ความเคลื่อนไหว จากสื่อมวลชนต่าง ๆ
- 1.2 ข้อเขียนหรือบทความที่สมาชิกช่วยกันศึกษา-ค้นคว้า-เรียบเรียง
- 1.3 การ์ตูน-เรื่องขำขัน-เกร็ดความรู้ต่าง ๆ
- 1.4 การจัดและตกแต่ง

2. การบรรยายหรืออภิปรายโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

3. การสาธิตการทำสิ่งประดิษฐ์ต่าง ๆ โดยผู้เชี่ยวชาญ

- 3.1 การสาธิตการทำอาหาร
- 3.2 การสาธิตการประดิษฐ์ดอกไม้
- 3.3 การสาธิตเกี่ยวกับวัฒนธรรมและประเพณีต่าง ๆ
- 3.4 การสาธิตการเขียนภาพและออกแบบตกแต่ง

ฯลฯ

4. การศึกษานอกสถานที่

- 4.1 การชมกิจการโรงงานอุตสาหกรรม
- 4.2 การชมสถานที่สำคัญต่าง ๆ
- 4.3 การชมการแสดงกิจกรรมของหน่วยงานอื่น ๆ

ฯลฯ

5. การประกวด แข่งขันทางวิชาการและงานฝีมือ

- 5.1 การแข่งขันตอบปัญหา
- 5.2 การประกวดภาพถ่าย
- 5.3 การประกวดประดิษฐ์ดอกไม้ใบตอง
- 5.4 การประกวดแต่งคำประพันธ์

ฯลฯ

6. การฝึกซ้อมกีฬา-ดนตรี-ฟ้อนรำ-งานฝีมือ

7. การบำเพ็ญประโยชน์ภายใน-ภายนอกโรงเรียน

- 7.1 การทำสวนหย่อม ปลูกไม้ยืนต้น และการบำรุงรักษา
 7.2 การช่วยเหลือกิจการจราจร โรงพยาบาล สถานบำบัดรักษา

ฯลฯ

8. การแสดงดนตรี-ละคร-ฟ้อนรำ ภายใน-ภายนอกโรงเรียน

- 8.1 เมื่อมีกิจกรรมในโรงเรียน
 8.2 เมื่อมีกิจกรรมประเพณีของท้องถิ่น

9. นิทรรศการทางวิชาการ

10. การแข่งขันกีฬาภายในและภายนอกโรงเรียน

วันและโอกาสที่สามารถกำหนดเป็นวาระแสดงผลงานกิจกรรมนักเรียน

1. วันขึ้นปีใหม่	1	ม.ค.	22. วันปิยมหาราช	23	ต.ค.
2. วันเด็ก		(8 ม.ค.)	23. วันประถมศึกษาแห่งชาติ	25	พ.ย.
3. วันครู	16	ม.ค.	24. วันวชิราวุธ	27	พ.ย.
4. วันยุวกาชาด	27	ม.ค.	25. วันเฉลิมฯ (วันชาติ)	5	ธ.ค.
5. วันตรุษจีน		(13 ก.พ.)	26. วันรัฐธรรมนูญ	10	ธ.ค.
6. วันวาเลนไทน์	14	ก.พ.	27. วันคริสต์มาส	23	ธ.ค.
7. วันมาฆบูชา (เวียนเทียน) (26 ก.พ.)			28. วันคุ้มครองสัตว์ป่าแห่งชาติ	26	ธ.ค.
8. วันสหกรณ์	26	ก.พ.	29. วันสิ้นปี	31	ธ.ค.
9. วันจักรี	6	เม.ย.	30. วันชาติของประเทศต่าง ๆ		
10. วันสงกรานต์	13	เม.ย.	31. สัปดาห์ห้องสมุด		
11. วันแรงงาน		1 พ.ค.	32. สัปดาห์แนะแนว		
12. วันฉัตรมงคล	5	พ.ค.	33. สัปดาห์แห่งการทำความสะอาด		
13. วันพืชมงคล		(11 พ.ค.)	34. งานนิทรรศการทางวิชาการ		
14. วันวิสาขบูชา (เวียนเทียน) (26 พ.ค.)			35. การแข่งขันกีฬา		
15. วันสุนทรภู่	26	มิ.ย.	36. พิธีไหว้ครู		
16. วันลูกเสือ		1 ก.ค.	37. พิธีหล่อเทียนจำพรรษา		

17. วันอาสาฬหบูชา (เวียนเทียน) (24 ก.ค.)	38. พิธีปฏิบัติตนเป็นพุทธมามกะ
18. วันเข้าพรรษา (วันต้นไม้) (25 ก.ค.)	39. ประเพณีทอดกฐิน
19. วันเฉลิมฯ (วันแม่) 12 ส.ค.	40. ประเพณีเทศน์มหาชาติ
20. วันการศึกษาออกโรงเรียน 8 ก.ย.	41. ประเพณีลอยกระทง
21. วันออกพรรษา (22 ต.ค.)	42. ประเพณีของท้องถิ่น

วัน เดือน ปี	รายการ	ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
สัปดาห์ที่ 3-	<ul style="list-style-type: none"> -กิจกรรมส่งเสริมวิชาการ -การจัดประกวดอุปกรณ์วิทยาศาสตร์หรือสิ่งประดิษฐ์ทางวิทยาศาสตร์ -การจัดเรือนเพาะชำ -ศึกษาระเบียบการของการไปทัศนศึกษาและให้ความรู้เกี่ยวกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว -การจัดป้ายนิเทศทางวิทยาศาสตร์ 	<ul style="list-style-type: none"> ศาสนา ศาสนา เกษตร ทัศนศึกษา วิทยาศาสตร์ 	<ul style="list-style-type: none"> มิถุนายน-สิงหาคม 2 สัปดาห์ สัปดาห์ที่ 3-4 ของทุกเดือน
กรกฎาคม สัปดาห์ที่ 1	<ul style="list-style-type: none"> -เสนอข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับสถานที่ที่จะไปทัศนศึกษา -จัดทำป้ายรณรงค์ให้หันมาใช้สินค้าไทย -แนะนำสินค้าที่ผลิตในประเทศไทย -จัดทำป้ายนิเทศ -ปลูกและบำรุงต้นไม้ในโรงเรียนและนอกโรงเรียน -ปลูกสวนป่า -ประกวดคำขวัญในวันสำคัญต่าง ๆ -หล่อและแห่เทียนพรรษา -อาสาพหุบเขาและเข้าพรรษา -จัดนิทรรศการวันวิทยาศาสตร์ 	<ul style="list-style-type: none"> ทัศนศึกษา ส่งเสริมสินค้าไทย ส่งเสริมสินค้าไทย อนุรักษ์ศิลป์ ฯ อนุรักษ์ศิลป์ ฯ อนุรักษ์ศิลป์ ฯ อนุรักษ์ศิลป์ ฯ พุทธศาสนา พุทธศาสนา วิทยาศาสตร์ 	<ul style="list-style-type: none"> ตลอดเดือนกรกฎาคม ตลอดเดือนกรกฎาคม กรกฎาคม-สิงหาคม ก.ค.-ก.พ. ก.ค.-ก.พ. ตลอดเดือน ก.ค. ก.ค., ธ.ค., ม.ค. ตลอดเดือน ก.ค. ตลอดเดือน ก.ค. ก.ค.-18 ส.ค.

วัน เดือน ปี	รายการ	ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
สิงหาคม	ศาสตร์ (18 ส.ค.)		
	จัดทำป้ายนิเทศ	ภาษาอังกฤษ	ว.ค.-มี.ค.
	Flok dance & Folk songs.	ภาษาอังกฤษ	ว.ค.-มี.ค.
	ร้องเพลงประสานเสียง	ภาษาอังกฤษ	ว.ค.-มี.ค.
	เล่นหุ่นมือ	ภาษาอังกฤษ	ว.ค.-มี.ค.
	จัดทำป้ายนิเทศ	นันทนาการ	สัปดาห์ที่ 1 ก.ค.
	ฟุตบอล	ภาษาอังกฤษ	ว.ย.-ก.พ.
	วอลเลย์บอล	ภาษาอังกฤษ	ว.ย.-ก.พ.
	เทเบิลเทนนิส	นันทนาการ	ว.ย.-ก.พ.
การเล่นพื้นเมือง	นันทนาการ	ว.ย.ก.พ.	
สัปดาห์ที่ 1-	-สำรวจความสนใจของสมาชิกเกี่ยวกับสถานที่ที่จะไปทัศนศึกษา	ทัศนศึกษา	
	-บรรยายอภิปราย	อนุรักษ์ฯ	ตลอดเดือน ส.ค.
	-พิธีทอดกฐินและผ้าป่า	ศาสนา	ส.ค.-พ.ย.
	-การจัดทัศนศึกษาหรือการจัดค่ายพักแรม	วิทยาศาสตร์	ส.ค.-ก.ย. พ.ค.-ม.ค.
	-การบรรยาย	วิทยาศาสตร์	ส.ค.-ก.ย. ม.ค.-ก.พ.
	สัปดาห์ที่ 3-	-เตรียมการและกำหนดการทัศนศึกษา	ทัศนศึกษา
กันยายน		ทัศนศึกษา	
	สัปดาห์ที่ 1		-ไปทัศนศึกษา
	-จัดอภิปราย (นำบุคคลที่ประสบความสำเร็จในกา:		

วัน เดือน ปี	รายการ	ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
สัปดาห์ที่ 2-4	ผลิตสินค้าไทยมาเป็น วิทยากร)		
	จัดฉายภาพยนตร์ ตอบปัญหา	อนุรักษ์ ชลข วิทยาศาสตร์	ตลอดเดือน ก.ย. ตลอดเดือน ก.ย. พ.ค.-ม.ค.
	การละเล่นการทดลอง เกี่ยวกับอุปกรณ์	วิทยาศาสตร์	ตลอดเดือนก.ย. ธ.ค.-ม.ค.
	ประเมินผลการจัดกิจกรรม (ภาคที่ 1) ของชุมนุม ทัศนศึกษา	ทัศนศึกษา	
สัปดาห์ที่ 1	การจัดจำหน่ายผลผลิตทาง การเกษตร	เกษตร	
	วันออกพรรษา	ศาสนา	ก.ย.-มี.ค.
	การบรรพชาและการบวช ศิลาจาริณี	ศาสนา	ต.ค.-เม.ย.
โครงการ สัปดาห์ที่ 2	ศึกษานอกสถานที่ ประเมินผลงานและ	ภาษาอังกฤษ เกษตร	
	ประเมินผล	ส่งเสริมสินค้าไทย	
พฤศจิกายน สัปดาห์ที่ 3-4	การจัดนิทรรศการทาง วิชาการ	วิทยาศาสตร์	พ.ย.-ธ.ค.
	เล่นละครภาษาอังกฤษ	ภาษาอังกฤษ	
	จัดทัศนศึกษาเกี่ยวกับนิยม ไทย เช่น งานนิทรรศการ สินค้านานาชาติ	ส่งเสริมสินค้าไทย	พ.ย.-ก.พ.
	ทัศนศึกษา การรักษาความสะอาด	อนุรักษ์ฯ อนุรักษ์ฯ	

วัน เดือน ปี	รายการ	ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
ธันวาคม สัปดาห์ที่ 1-4	-นิทรรศการสัปดาห์สินค้า ไทย งานวันคริสต์มาส	ส่งเสริมสินค้าไทย ภาษาอังกฤษ	
มกราคม สัปดาห์ที่ 1-4	-นิทรรศการศิลปกรรมสมัย ต่าง ๆ -งานวันปีใหม่ -Day Camping	อนุรักษ์ฯ ภาษาอังกฤษ ภาษาอังกฤษ	
กุมภาพันธ์ สัปดาห์ที่ 1-4	-วันวาเลนไทน์	ภาษาอังกฤษ	
มีนาคม สัปดาห์ที่ 1-2	-ประเมินผล	ส่งเสริมสินค้าไทย	

ตัวอย่างแผนดำเนินงานชุมนุมอนุรักษ์ธรรมชาติและสภาพแวดล้อม

งานโครงการ	ระยะเวลาที่ทำ
1. การรับสมัครสมาชิก	
2. ปฐมนิเทศ	
3. เลือกตั้งคณะกรรมการ	
4. จัดทำป้ายนิเทศ	
5. จัดทำป้ายชื่อต้นไม้ในโรงเรียน	
6. จัดทำและปรับปรุงและบำรุง รักษาสวนหย่อม	
7. ปลุกไม้ยืนต้น	
8. การบรรยายและอภิปราย	
9. ทักษะศึกษาและปลูกส่วนป่า	
10. จัดฉายภาพยนตร์	
11. จัดคำภษาณะใส่ขยะ	
12. รณรงค์สัปดาห์รักษาความสะอาด	
13. ประเมินผลงานและโครงการ	

ตัวอย่าง โครงการจัดทำซื้อพันธุ์ไม้ในโรงเรียน

หลักการและเหตุผล

เนื่องจากภายในบริเวณโรงเรียนมีพันธุ์ไม้มากมายหลายชนิด ทั้งที่เป็นไม้ยืนต้นและไม้ล้มลุก พันธุ์ไม้เหล่านี้มีความสำคัญต่อสภาวะแวดล้อมภายในโรงเรียน เช่น ให้ความสวยงาม ให้ร่มเงา ช่วยให้อากาศบริสุทธิ์ นอกจากนี้ บางชนิดอาจใช้เป็นยารักษาโรคได้ด้วย หากผู้พบเห็นรู้จักชื่อและชนิดของพันธุ์ไม้เหล่านี้ น่าจะเกิดความสนใจและร่วมมือกันบำรุงรักษาให้พันธุ์ไม้เหล่านี้เจริญงอกงามยิ่งขึ้น อันจะเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม จึงเห็นควรจัดทำป้ายชื่อพันธุ์ไม้เหล่านี้ให้เป็นที่ทราบทั่วกัน

วัตถุประสงค์

1. ทำป้ายชื่อติดพันธุ์ไม้ในโรงเรียนได้ถูกต้อง
2. ทำป้ายชื่อติดพันธุ์ไม้เสร็จเรียบร้อยภายในเวลาที่กำหนด
3. สมาชิกรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
4. สมาชิกรู้จักหน้าที่และสิทธิของตนในการบำเพ็ญประโยชน์ต่อส่วนรวม

เป้าหมาย

สามารถทำป้ายชื่อติดพันธุ์ไม้ต่าง ๆ ในโรงเรียนได้ 100 ชื่อ ภายในเวลา 42 วัน

ผู้รับผิดชอบโครงการ

ชุมนุมอนุรักษ์ธรรมชาติและสภาพแวดล้อม

ระยะเวลา

ตั้งแต่วันที่ 2 มิถุนายน 2526 ถึงวันที่ 12 สิงหาคม 2526 รวม 42 วัน

วิธีดำเนินการ

1. เสนอโครงการเพื่อขออนุมัติจากโรงเรียน
2. ทำการสำรวจพันธุ์ไม้เพื่อทราบชนิดและปริมาณ
3. ศึกษาค้นคว้าชื่อพันธุ์ไม้ ทั้งชื่อสามัญและชื่อวิทยาศาสตร์
4. จัดทำป้ายชื่อพันธุ์ไม้ที่กำหนด
5. ติดตั้งป้ายชื่อพันธุ์ไม้ตามจุดที่กำหนด

งบประมาณ

เงินบำรุงการศึกษา 500 บาท สำหรับเป็นค่าวัสดุในการจัดทำป้ายชื่อ

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

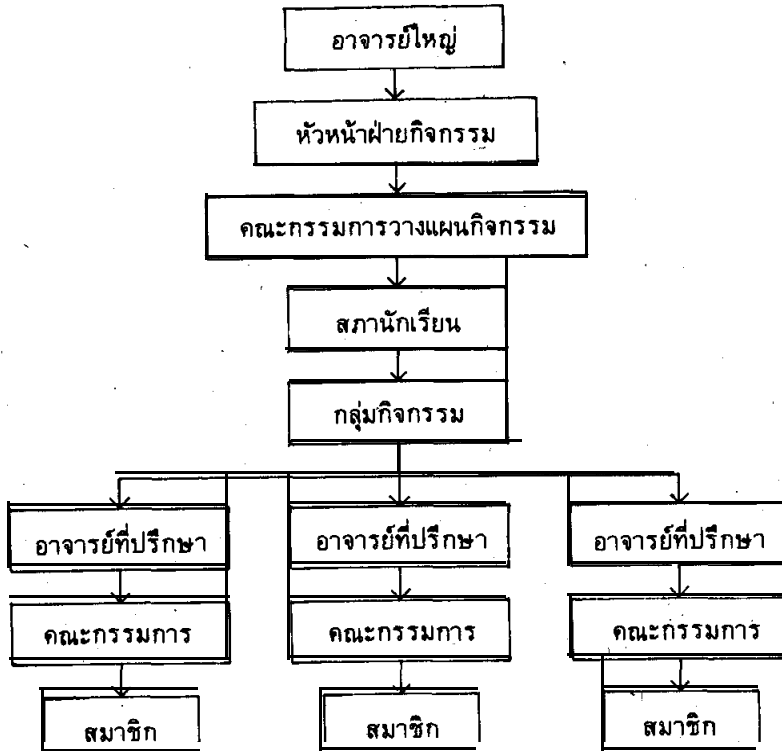
1. นักเรียนในโรงเรียนรู้และสามารถบอกชื่อพันธุ์ไม้ในโรงเรียนได้ถูกต้อง
2. ทำให้โรงเรียนเป็นแหล่งให้ความรู้เกี่ยวกับพันธุ์ไม้ให้แก่บุคคลทั่วไปในชุมชน

9.2 สายงานการบริหารกิจกรรมนักเรียน

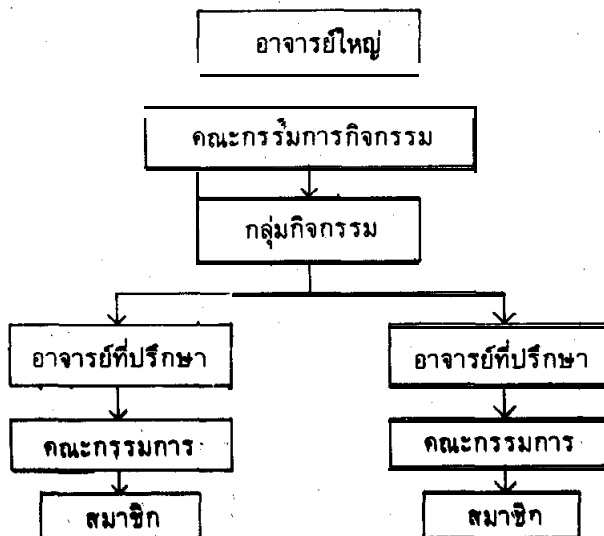
งานกิจกรรมนักเรียนแต่เดิมนั้น เป็นงานที่มีขอบเขตจำกัดเฉพาะนักเรียนที่สนใจกลุ่มหนึ่งหรือมีคณะนั้นก็จำกัดอยู่เฉพาะกิจกรรมบางประเภทที่กำหนดรูปแบบไว้ชัดเจน แต่ตามโครงสร้างหลักสูตร พ.ศ.2521 และ พ.ศ.2524 โรงเรียนต้องจัดกิจกรรมนักเรียนให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและสนองความสนใจของนักเรียนทุกคนด้วย กิจกรรมนักเรียนจึงเป็นงานที่ต้องการทั้งคุณภาพและปริมาณ ดังนั้นงานกิจกรรมนักเรียนในปัจจุบันจึงมีขอบข่ายกว้างขวางมากจำเป็นต้องอาศัยปัจจัยหลายด้าน ทั้งกำลังความคิด กำลังคน สถานที่ และงบประมาณในการจัดระบบงานให้เป็นเอกภาพมีแนวการดำเนินงานเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีความต่อเนื่องสัมพันธ์ของผู้ร่วมงานทั้งในแนวดิ่งและแนวราบ นับตั้งแต่อยู่บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยบริหารโรงเรียนที่ได้รับมอบหมาย หัวหน้าหมวดกิจกรรมและครูที่ปรึกษากิจกรรม ซึ่งต้องร่วมกันอย่างใกล้ชิดตามบทบาทและหน้าที่ที่ควรกำหนดไว้ให้ชัดเจน (กระทรวงศึกษาธิการ 2527 : 252)

เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ (เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ 2520 : 136-139) ได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับสายงานการบริหารกิจการนักเรียนและได้รวบรวมแนวคิดของนักการศึกษาต่าง ๆ ไว้ดังนี้

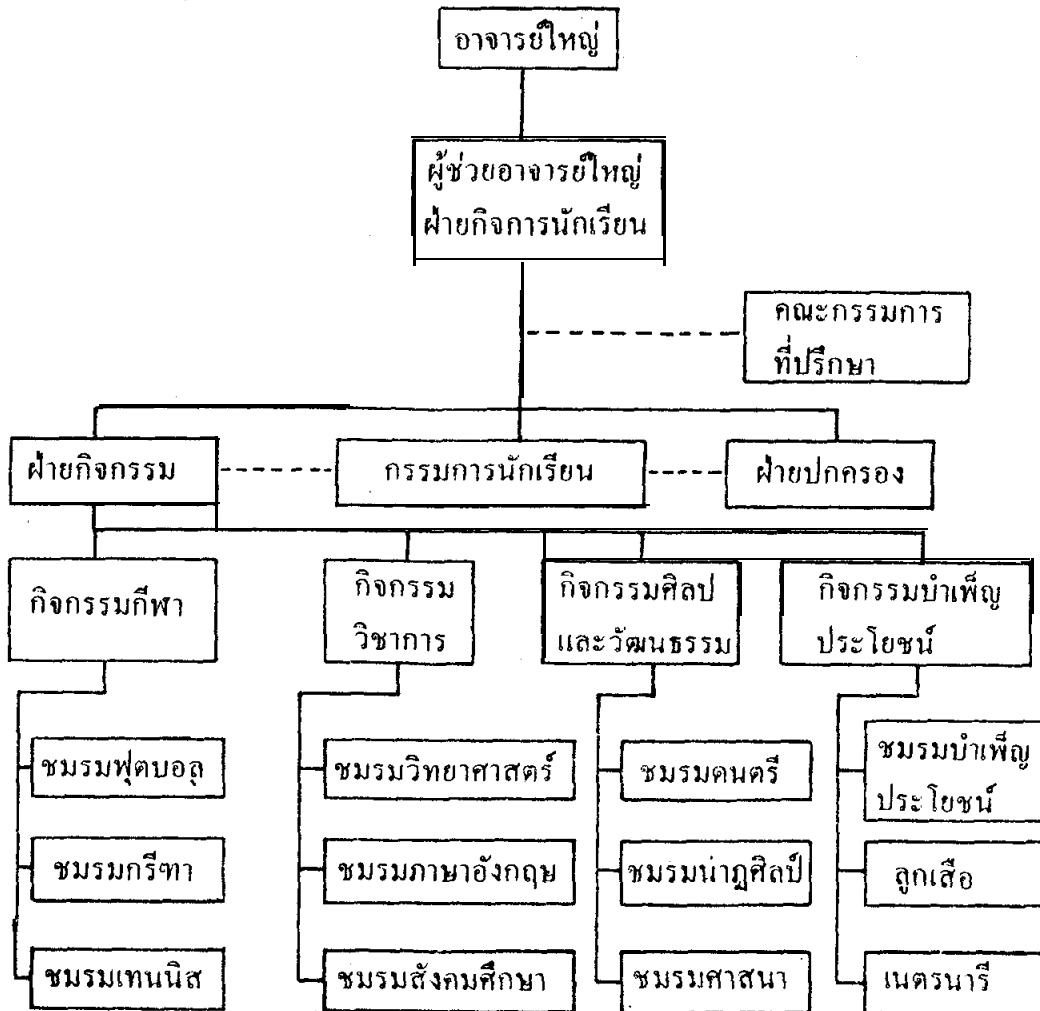
มิลเลอร์ (Miller) มอยเยอร์ (Moyer) และแพททริก (Patrick) ได้เสนอแนะสายงานในการบริหารกิจกรรมนักเรียนสำหรับโรงเรียนขนาดใหญ่ ไว้ดังนี้

สำหรับโรงเรียนขนาดเล็กไม่มีหัวหน้าฝ่ายกิจกรรมและไม่มีสภานักเรียนนั้น ได้เสนอแนะรายงานดังนี้

เซาว์น มณีวงศ์ (เซาว์น มณีวงศ์ 2527 : 135) ได้เสนอแนะสายงานการบริหารกิจกรรมนักเรียนไว้ดังนี้

ตามลักษณะสายงานนี้จะพบว่า อาจารย์ใหญ่หรือผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีอำนาจบังคับบัญชาและรับผิดชอบสูงสุดในฝ่ายกิจการนักเรียน หากเป็นโรงเรียนที่ค่อนข้างใหญ่มีนักเรียนจำนวนมาก อาจารย์ใหญ่อาจมอบหมายงานให้ผู้หนึ่งผู้ใดทำหน้าที่บริหารด้านนี้ เป็นการเฉพาะโดยตรง เรียกว่าผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายกิจกรรมนักเรียน มีหน้าที่ควบคุมดูแล ดำเนินงานในฝ่ายกิจการนักเรียนทั้งหมด กล่าวคือ ทั้งฝ่ายกิจกรรม คณะกรรมการนักเรียน และฝ่ายปกครอง โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาซึ่งประกอบด้วย อาจารย์ที่ปรึกษาฯ ชุมนุมต่าง ๆ ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาหารือ

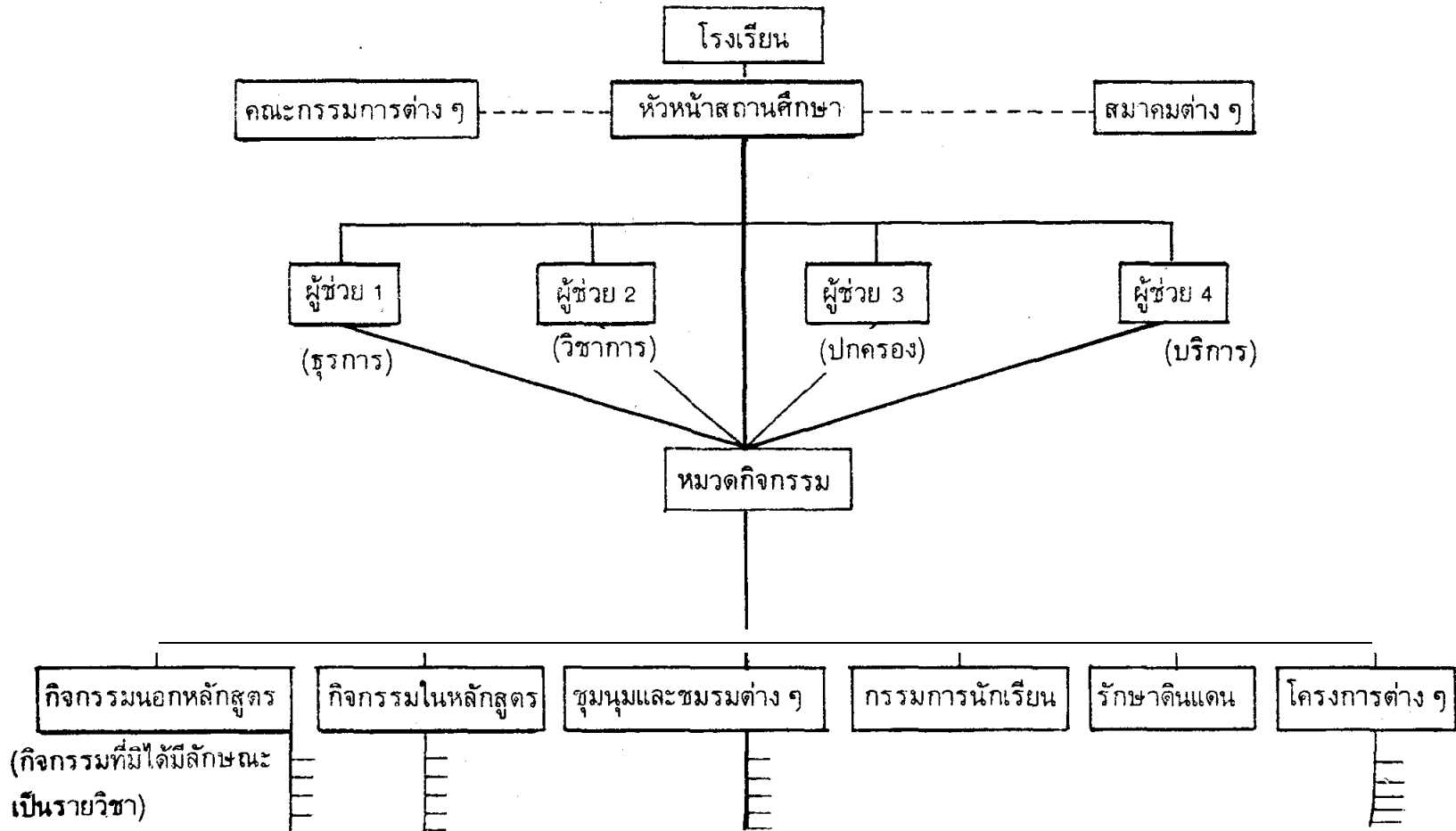
สำหรับคณะกรรมการนักเรียนนั้นถือว่าเป็นแกนกลางในการบริหารกิจกรรมนักเรียนและการปกครองซึ่งโรงเรียนได้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการและบริหารงานตามสมควร โดยมีผู้แทนนักเรียนตามจำนวนที่กำหนดไว้ ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกตั้ง หรือแต่งตั้งแล้วแต่กรณีเป็นผู้ดำเนินงานภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาประจำหน่วยงานนั้น ๆ

งานหลักของฝ่ายกิจกรรมนักเรียน คือ ฝ่ายกิจกรรม อันประกอบด้วยงานกิจกรรมลักษณะต่าง ๆ เช่น กิจกรรมกีฬา กิจกรรมเสริมวิชาการ กิจกรรมส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมและ กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์แต่ละกิจกรรมจะมีชมรมแยกย่อยต่าง ๆ ออกไปอีกตามกำลังของบุคลากรและความต้องการของนักเรียนในแต่ละชมรมจะมีอาจารย์ที่ปรึกษาและนักเรียนซึ่งสมัครเป็นสมาชิกของชมรมตามความสมัครใจเหล่านั้นจะเลือกคณะกรรมการบริหารงานของชมรมของตน ประธานชมรมจะเป็นกรรมการร่วมของฝ่ายกิจกรรม

การบริหารงานกิจกรรมนักเรียนนั้นโรงเรียนจะต้องเลือกปฏิบัติให้เหมาะสมกับขนาดและความพร้อมของแต่ละโรงเรียน การบริหารกิจกรรมนักเรียนเป็นงานที่จะต้องเกี่ยวโยงประสานสัมพันธ์กับสายงานอื่น ๆ ดังนั้นจึงควรที่จะได้จัดแบ่งสายงานให้ชัดเจน เพื่อผู้ที่ปฏิบัติงานจะได้ทราบกระจ่างชัดว่าสายงานของตนมีแนวการปฏิบัติอย่างไร ขอบข่ายงานปฏิบัติกว้างขวางแค่ไหน ติดต่oprสานงานกับใคร เป็นต้น

กระทรวงศึกษาธิการ ได้เสนอแนะสายงานบริหารงานกิจกรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยยึดขนาดของโรงเรียนเป็นหลัก รายละเอียดของสายงานการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนแสดงไว้ในแผนภูมิต่อไปนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ 2526 : 106-109)

แผนภูมิการบริหารงานกิจกรรมใน วิทยาลัยศึกษานาดใหญ่ (42 ห้องเรียนขึ้นไป)

แผนภูมิการบริหารกิจกรรมใน รร.มัธยมศึกษาขนาดกลาง (27-41 ห้องเรียน)

